

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Ł.

przy uczestnictwie M. G.

oraz Gminy Miejskiej Ł. - Urzędu Miasta o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 lipca 2012 r.,

zażalenia uczestnika postępowania M. G.

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 28 listopada 2011 r.,

- I. oddala zażalenie**
- II. oddala wniosek Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 28 listopada 2011 r. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania M. G. wobec nieuiszczenia należnej opłaty sądowej w pełnej kwocie, tj. 2000 zł i z urzędu nakazał zwrot na jego rzecz kwoty 1901,73 złotych tytułem opłaty od skargi.

Sąd Okręgowy wskazał, iż postanowieniem z dnia 9 listopada 2011 r. oddalono wniosek uczestnika postępowania o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej. Powyższe postanowienie zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego w dniu 16 listopada 2011 r., w ustawowym terminie skarżący uiścił opłatę w kwocie 1901,73 zł, a jej pozostałą część, tj. 98,27 zł uiścił w dniu 29 listopada 2011 r.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł uczestnik postępowania M. G. Wnosząc o uchylenie postanowienia zarzucił błędne ustalenie, że skarga kasacyjna nie została opłacona, a w konsekwencji naruszenie art. 398 § 2 k.p.c. przez jego zastosowanie. Skarżący wniósł o rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c. postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 7 grudnia 2011 r. w przedmiocie odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty sądowej jako niedopuszczalnego

Wnioskodawca Skarb Państwa - Prezydent Miasta Ł. zastąpiony przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wnosił o oddalenie zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył:

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 9 listopada 2011 r. oddalił wniosek uczestnika postępowania o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej. Data doręczenia powyższego postanowienia otwierała termin do wniesienia opłaty (art. 112 ust. 3 u.k.s.c.). Wysokość stałej opłaty sądowej w sprawie o zasiedzenie wynosiła 2.000 zł (art. 40 u.k.s.c.). Poza sporem pozostaje, że w ustawowym terminie opłata została uiszczona przelewem transgranicznym w niepełnej kwocie (1901,73 zł), co było następstwem pobrania opłaty prowizyjnej przez banki. Pozostała część opłaty od skargi kasacyjnej, tj. kwota 98,27 zł została wniesiona po upływie terminu. Wniesienie środka zaskarżenia jest czynnością procesową, która powinna spełniać wymagania formalne, do których zalicza się również

jej właściwe opłacenie. Uiszczenie od pisma procesowego opłaty stałej w kwocie niższej od prawidłowej, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym, traktowane jest jako niedokonanie opłaty.

Wniosek zażalenia o rozszerzenie zakresu rozpoznania o ocenę prawidłowości postanowienia o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, jako nie podlegającego zaskarżeniu, a mającemu wpływ na rozstrzygnięcie sprawy (art. 380 k.p.c.) nie zasługuje na uwzględnienie. Po pierwsze wskazać należy na kolejność czynności sądowych. Postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej zapadło w dniu 28 listopada 2011 r., a o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty sądowej od tej skargi w dniu 7 grudnia 2011 r. Już tylko porównanie tych dat oraz przedmiotu rozstrzygnięć wskazuje, że na orzeczenie w przedmiocie odrzucenia skargi wydane później postanowienie nie mogło mieć wpływu. Po drugie jak powszechnie przyjmuje się postępowanie o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej oraz zażalenie na odrzucenie środka procesowego wzajemnie się wykluczają (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 874/98, z dnia 15 listopada 1999 r., I CZ 174/99, niepubl., z dnia 21 października 2011 r., IV CZ 71/11, nie publ.). Postępowanie wpadkowe o przywrócenie terminu, któremu strona uchybiła, może być wszczęte bądź przed podjęciem czynności, gdy strona zdaje sobie sprawę z uchybienia terminowi, albo już po jej dokonaniu po wydaniu przez sąd postanowienia o odrzuceniu danego środka procesowego. Termin do złożenia wniosku otwiera się wówczas w chwili dowiedzenia się o przyczynie odrzucenia środka. Po trzecie w sprawie niniejszej, wobec nieuprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej, skutki procesowe związane z jej wniesieniem w dacie składania wniosku o przywrócenie terminu nie zostały jeszcze zniweczone. Zagadnienie czy stronie, która nie dokonała w ustawowym terminie prawidłowej czynności procesowej, w szczególności z wadami lub brakami podlegającymi uzupełnieniu, przysługuje wniosek o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności czy do uzupełnienia braków (wad) jest sporne w orzecznictwie. Prezentowane jest stanowisko, że stronie służy wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków środka odwoławczego, w szczególności do uiszczenia opłaty sądowej, oparte na poglądzie, iż skoro

obowiązek uiszczenia opłaty od środka odwoławczego został uregulowany w odrębnych przepisach, to należy uznać go za odrębną czynność procesową zatem stronie, która wniosła w terminie środek odwoławczy, a uchybiła terminowi do uiszczenia opłaty, służy, zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c., wniosek o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności procesowej, której uchybiła, a więc o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty, a nie do wniesienia środka odwoławczego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 1979 r., IV CR 232/79, OSNC 1980/1/16, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2008 r. V CZ 121/07, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., III CZ 4/06). Zdecydowanie przeważa jednak pogląd przeciwny, wyrażony przez Sąd Najwyższy m.in. w orzeczeniach z dnia 6 listopada 1950 r., C 549/50, OSN 1951/1/30, z dnia 12 lipca 1957 r., I CZ 131/57, OSPiKA 1958/4/103, z dnia 2 września 1981 r., II CZ 107/81, z dnia 7 czerwca 2002 r., IV CZ 92/02, z dnia 27 stycznia 2005 r., II UZ 48/04, z dnia 22 lutego 2006 r., III CZ 4/06 niepubl., z dnia 9 lipca 2008 r., V CZ 44/08, OSNC-ZD 2009/2/55, z dnia 11 stycznia 2008 r., V CZ 121/07 nie publ., w myśl którego skoro kodeks postępowania cywilnego w sposób ścisły reguluje dopuszczalność, wymagania oraz terminy czynności procesowych, to czynność dokonana z ich uchybieniem jest nieskuteczna, a gdy chodzi o tzw. wymogi konstrukcyjne w ogóle nie staje się czynnością procesową. Niespełnienie albo niezuzupełnienie w wyznaczonym terminie wymagań stawianych środkom odwoławczym powoduje, że czynność nie wywołuje związanych z nią skutków prawnych i podlega odrzuceniu. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 stycznia 2005 r., II UZ 48/04, stwierdził, że przewidziana w art. 168 § 1 k.p.c. możliwość przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, który został przekroczony, dotyczy czynności procesowej, a nie jej elementów składowych, kreujących ją lub tworzących jej formę. Jeżeli więc sąd odrzucił środek odwoławczy z powodu niespełnienia któregoś z jego wymagań i niezuzupełnienia braku, wniosek o przywrócenie terminu może dotyczyć tylko wniesienia tego środka. W takiej sytuacji wniosek o przywrócenie terminu jedynie do uzupełnienia braków środka odwoławczego, w tym uiszczenia opłaty, byłby wnioskiem bezprzedmiotowym, a przywrócenie terminu tylko w tym zakresie nie umożliwiłoby skutecznego

wniesienia tego środka, uprzednio odrzuconego. Do tego stanowiska przychyliła się Sąd Najwyższy w obecnym składzie.

W sprawie bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż skarżący uiścił brakującą kwotę opłaty przed wydaniem postanowienia z dnia 28 listopada 2011 r. w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej, gdyż postanowienie to nie miało wpływu na bieg terminu do uiszczenia opłaty.

W tym stanie rzeczy zarzuty zażalenia nie są oparte na uzasadnionych podstawach i Sąd Najwyższy na mocy art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.